

Dit is Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek &

Zo ziet Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek de toekomst

Inhoudsopgave

Wijkplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek	3
Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek in vogelvlucht	4
<i>Ontwikkelingen in de buurt</i>	5
Bewoners over Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek	6
<i>Wat spreekt bewoners aan in hun wijk?</i>	6
<i>Wat zien bewoners graag anders en beter?</i>	6
Hoe ziet de nieuwe generatie Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek nu en over 20 jaar?	8
Wat is belangrijk in Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek?	10
Wijkplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek	11
<i>Hoe zijn de bewoners betrokken?</i>	12
<i>Het wijkplan en het Programma Leeuwarden Oost</i>	12

Wijkplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek

Hoe zien de bewoners van Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek hun wijk? Hoe denken ze over het samen wonen, werken en leven in de wijk? Wat zouden ze liever anders of beter zien? En welke plannen hebben ze zelf om hun wijk (nog) beter te maken? Daarover gaat dit wijkplan.

Het wijkplan is gemaakt met de bewoners van Tjerk Hiddes en Cambuursterhoek. Op verschillende manieren en op verschillende momenten hebben zij hun wensen, ideeën en plannen voor de wijk gedeeld. Dit plan is een tussenstand. Het laat vooral zien wat de bewoners tot nu toe hebben ingebracht en hoe we daarmee als samenwerkende organisaties met hen op de korte en op de lange termijn aan de slag gaan.

Na de zomervakantie gaan we verder met het ophalen van ideeën en het maken van plannen. Maar eigenlijk is het wijkplan nooit af. Het blijft de komende jaren veranderen. Plannen die zijn uitgevoerd, hoeven niet meer in het plan te blijven staan. En er zullen nieuwe ideeën en plannen ontstaan. Het wijkplan is dus een dynamisch document.

Woont u in Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek en wilt u meepraten over het wijkplan? Dan kan! Graag zelfs. Mail naar Leeuwardenoost@leeuwarden.nl. Bellen kan ook: 06 500 501 80 of 06 500 500 20.

Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek in vogelvlucht

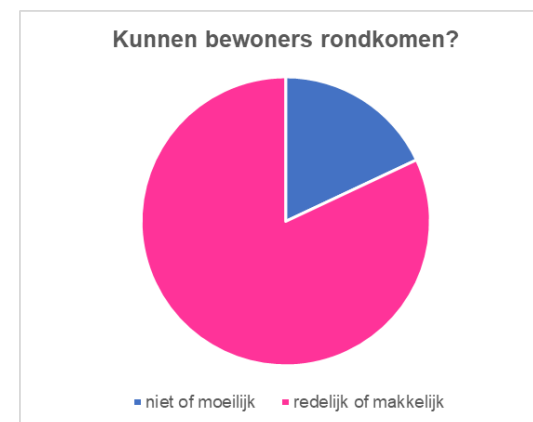
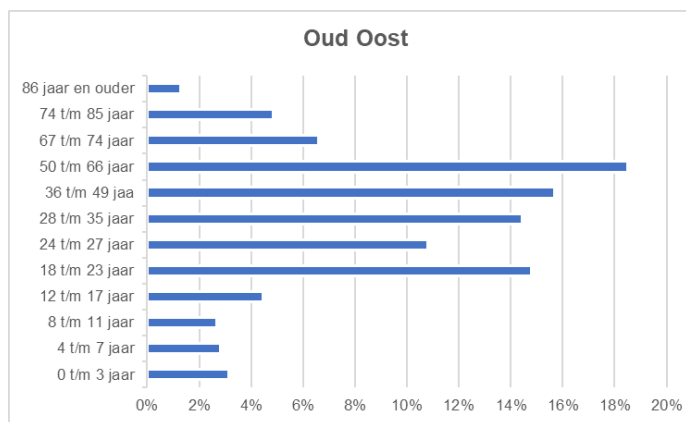
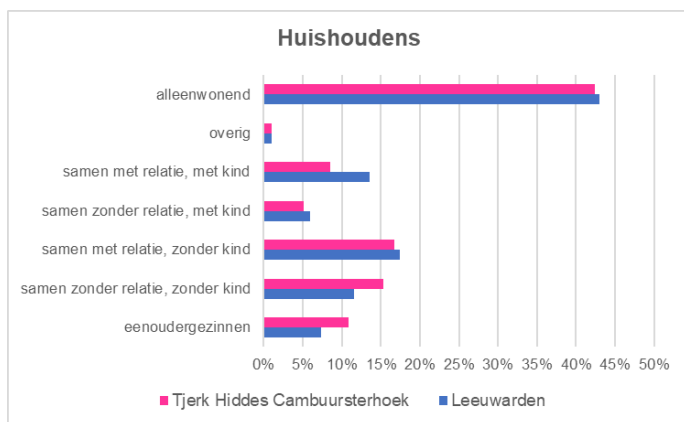
Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek is voor het grootste deel een typische volkswijk. De huizen zijn niet groot en staan dicht op elkaar. Aan de Groningerstraatweg en het Groningerplein staan ook grotere huizen. De meeste huizen zijn in het eerste kwart van de 20ste eeuw gebouwd. Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek bestaat uit drie buurten: Cambuursterpad, Zamenhofpark en Cambuur. Cambuursterpad is het oudste deel. De meeste huizen hier zijn in het eerste kwart van de 20ste eeuw gebouwd. Het Zamenhofpark ontstond grotendeels tussen 1925 en 1950. De meeste woningen in Cambuur zijn in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw gebouwd.

Het aantal inwoners in alle drie de buurten is de afgelopen tien jaar licht gedaald, maar in Zamenhofpark neemt het de laatste drie jaar weer iets toe. Hier wonen nu 1.600 bewoners. Cambuur heeft 575 bewoners en het Cambuursterpad 1.960. Jongeren van 20 tot 29 vormen de grootste groep. Veel bewoners wonen alleen.

Van de ruim 2200 woningen is meer dan de helft een koopwoning. Een kleine 300 woningen worden particulier verhuurd en 557 woningen zijn sociale huurwoningen van de woningcorporatie. De gemiddelde waarde van de woningen aan het Cambuustepad is € 124.000, in Zamenhofpark en Cambuur is die hoger: € 143.000 en € 149.000. Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek heeft veel winkels, die gecentreerd liggen aan het Cambuurplein.

In Oud Oost is veel armoede. Bijna 1 op de 5 bewoners (18%) kon in 2021 niet of moeilijk rondkomen. Met de stijgende prijzen van energie en boodschappen neemt het aantal bewoners dat moeite heeft met rondkomen toe.

De bewoners van Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek*

* Een aantal gegevens zijn alleen beschikbaar voor heel Oud-Oost

Indicator	2011	2017	2019
Binding	6,0	5,5	6,8
Binding mensen	5,8	5,2	6,0
Binding stad	6,9	6,2	8,2
Binding wijk/dorp	5,3	5,2	6,2
Capaciteiten	5,5	5,8	5,7
Gezondheid	6,4	7,0	6,8
Inkomen	3,4	2,8	3,7
Opleiding	6,7	7,5	6,6
Leefomgeving	5,2	5,3	4,9
Fysiek	5,6	5,7	6,0
Sociaal & veilig	5,1	5,2	4,7
Vervuiling & overlast	4,8	5,0	4,1
Meedoen	6,2	5,5	5,1
School & werk	6,1	5,5	5,0
Sociale contacten	5,5	5,3	4,7
Vrije tijd	7,2	5,6	5,1
Vrijwillige inzet	5,8	5,5	5,6
Totaal	5,7	5,5	5,6

* De gegevens voor de grafieken zijn uit: huishoudens – 2022, leeftijden – 2021, kunnen rondkomen – 2021, sociale index Oud Oost - 2019

Ontwikkelingen in de buurt

De belangrijkste ontwikkeling waarvoor Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek de komende jaren staat, is het verdwijnen van het Cambuurstadion uit de wijk. In het project **Nieuw Oud Oost** geeft de gemeente, samen met buurtbewoners, wijkpanels, ondernemers, de woningcorporaties en Cambuur Verbindt, het gebied van het huidige stadion een nieuwe invulling geven.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het Gezinslab, waaraan Oud-Oost meedoet. Het doel van het Gezinslab is samen met ervaringsdeskundigen de oorzaken van een slechtere gezondheid aan te pakken. De buurtkamers spelen een belangrijke rol in het Gezinslab. Hier kunnen gezinnen terecht met hun vragen over gezondheid. Daarbij gaat het niet alleen om lichamelijke gezondheid. Wijkbewoners kunnen bijvoorbeeld ook hulp krijgen bij schulden en beter omgaan met geld of met vragen over de opvoeding. Een belangrijk uitgangspunt van het Gezinslab is dat er niet over bewoners wordt gepraat met mét bewoners. Wat hebben zij nodig om een positievere gezondheid te ervaren.

In het Gezinslab werken veel partijen samen, zoals Amaryllis, Healthy Ageing Netwerk Noord-Nederland, NHL Stenden, Rijksuniversiteit Groningen/Campus Fryslân, Netwerkcentrum De Klomp en de gemeente.

Bewoners over Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek

Wat spreekt bewoners aan in hun wijk?

Bewoners houden van het knusse karakter van hun wijk. Ze vinden het er gemoedelijk en mensen helpen elkaar. Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek is ook kindvriendelijk. De wijk is niet heel groen, maar het groen dat er is, wordt gewaardeerd. Ook zijn bewoners blij met het winkelaanbod. Het stadion is voor een deel van de bewoners een plek van inspiratie. Het zorg ook voor levendigheid. Andere bewoners houden juist van de rust in de buurt.

Top 5 - wat moet blijven?

1. Gezelligheid van een volksbuurt
2. Veel winkels in de wijk
3. Rustig, maar wel levendig
4. Kindvriendelijke wijk
5. Groen en vooral Zamenhofpark.

Wat zien bewoners graag anders en beter?

Afval is een probleem in Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek. Ook zouden de huizen in de Koestraat mogen worden opgeknapt. Er mag meer groen komen en koopwoningen moeten betaalbaar blijven. Vooral aan het Cambuursterpad wonen veel mensen zonder werk. Er is sprake van (energie)armoede in de wijk. Huiseigenaren hebben vaak niet het geld om maatregelen te nemen waardoor ze energiezuiniger kunnen leven. Volgens bewoners is er meer maatwerk nodig in de aanpak van energiearmoede. Bewoners van sociale huurwoningen met zonnepanelen hebben veel minder last van de hoge energieprijzen, dan de eigenaren van oude woningen met een laag energielabel. Verder zijn er veel weduwen in de wijk die wel wat hulp kunnen gebruiken bij kleine klusjes in en rond het huis.

Veel inwoners vinden hun wijk verkeersonveilig. Vooral op de doorgaande wegen zoals het Cambuursterpad wordt hard gereden. Ook het onderhoud van wegen en stoepen kan volgens bewoners beter. Daarnaast zouden ze graag zien dat de speelterreinen beter worden onderhouden. Speeltoestellen werken niet of sluiten niet aan bij de behoefte van de kinderen. Soms worden ze ook gebruikt door leeftijdsgroepen waarvoor ze niet zijn bedoeld. Denk aan pubers die op een speelveldje voor kleuters hangen. Ook is er vaak geen goede afwerking of ontbreekt valbescherming, zoals rubber tegels.

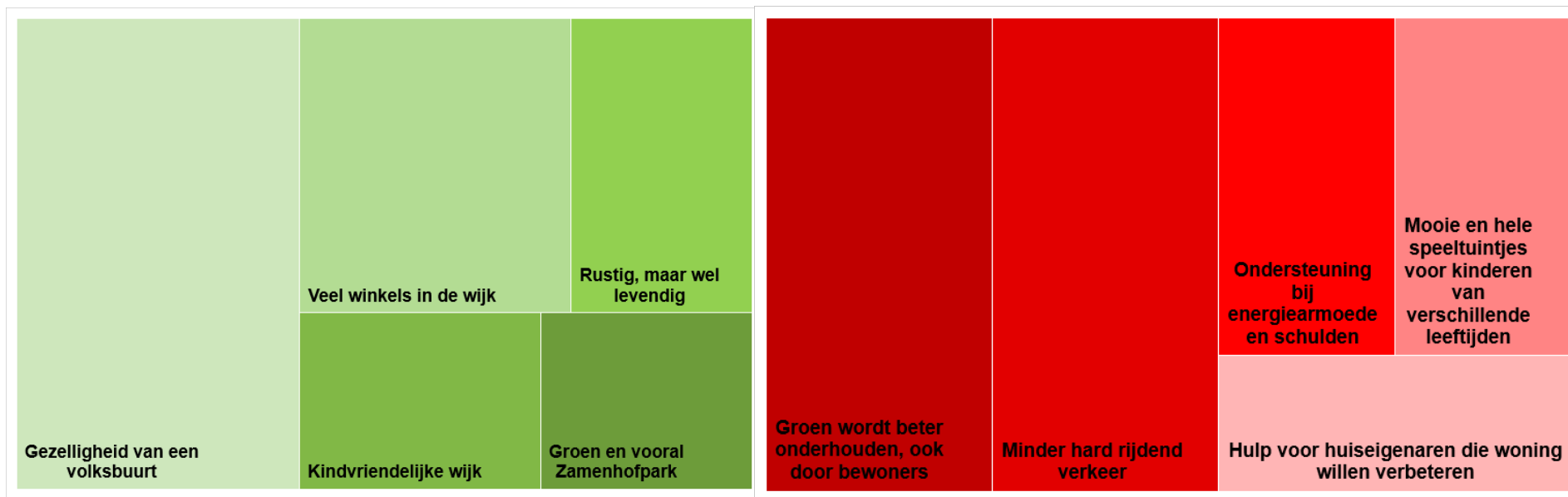
Daarnaast laat het groenonderhoud van de speelterreintjes te wensen over. Dat laatste geldt ook voor andere plekken in de wijk. Daarbij kijken de bewoners overigens niet alleen naar de gemeente. Ook bewoners zelf zouden meer kunnen doen aan het groenonderhoud, bijvoorbeeld door heggen bij te houden en het onkruid niet onbeperkt zijn gang te laten gaan. Oudere bewoners vertellen dat zij soms voor meerdere bewoners het groen onderhouden. Ze zijn bang wat er gebeurt als zij dat straks niet meer kunnen. Ze zien geen 'opvolgers'.

Een aantal bewoners vindt het belangrijk dat er meer mogelijkheden in de wijk komen waar ze elkaar eenvoudig kunnen ontmoeten. Dit zijn vooral ouderen, maar ook ouders van jonge kinderen zouden het fijn vinden als er in het buurthuis kinderactiviteiten worden georganiseerd. Daarnaast zouden zij graag themabijeenkomsten bijwonen waar ze informatie krijgen en ervaringen kunnen uitwisselen over bijvoorbeeld opvoeden en dingen die in de wijk spelen. Meer promotie en aandacht voor wat er al in de buurthuizen gebeurt zou ook fijn zijn.

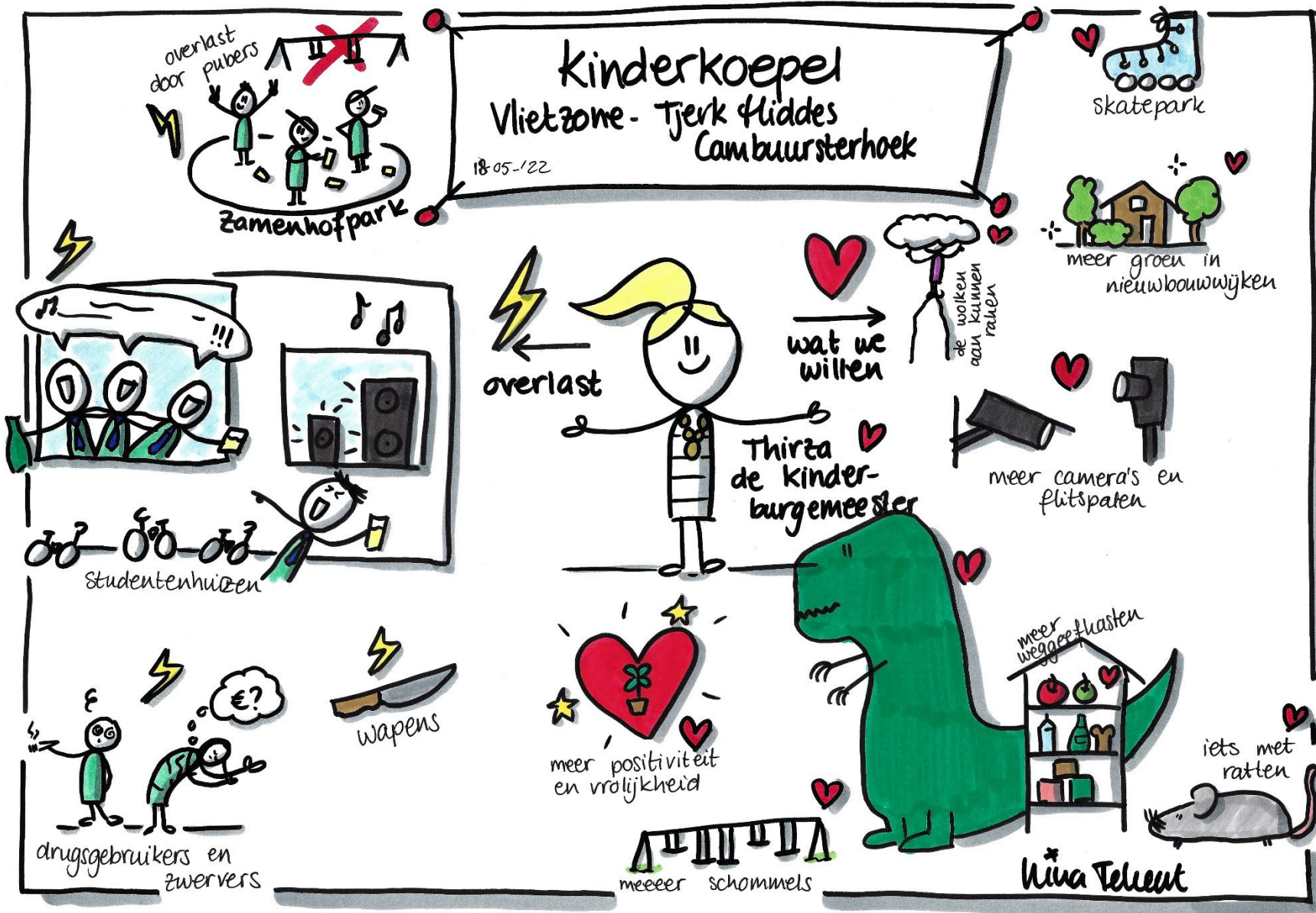
Alle bewoners vinden goede communicatie en informatieverstrekking belangrijk. Jongeren willen dit het liefst digitaal, de ouderen vinden het fijn om kort en krachtig te worden geïnformeerd over activiteiten en zaken in de wijk die alle bewoners aangaan. Bijvoorbeeld via een wijkkrantje.

Top 5 - wat kan beter?

1. Groen wordt beter onderhoude
2. Minder hard rijdend verkeer
3. Ondersteuning bij energiearmoede en schulden
4. Mooie en hele speeltuintjes voor kinderen van verschillende leeftijden
5. Dat huiseigenaren hulp kunnen krijgen als ze hun woning willen verbeteren.

Hoe ziet de nieuwe generatie Tjerk Hiddes/Cambuursteroek nu en over 20 jaar?

Op 18 mei ging kinderburgemeester Thirza Huitema in gesprek met leerlingen van groep 8 van de Kinderkoepel. Een deel van de leerlingen woont in de Vlietzone, een deel in Tjerk Hiddes/Cambuurstherhoek. Het was een mooie en bijzondere ontmoeting. De leerlingen spraken open over wat er kan worden verbeterd in hun woonomgeving en waar zij van dromen.

Veel leerlingen vertelden dat er veel overlast is door kamerverhuur. Studenten feesten veel en maken vaak tot 's avonds laat herrie. Vooral in het weekend 's zomers, als ze buiten zitten. Ook de wedstrijden van Cambuur zorgen soms voor geluidsoverlast. Daarnaast hebben de leerlingen last van te hard rijdende auto's en van de troep op straat, vooral op het Vliet.

De leerlingen van de Kinderkoepel spelen niet alleen in hun eigen buurt. Ze spelen zowel in de Vlietzone als in Tjerk Hiddes/Cambuurstherhoek en ook wel in Heechterp-Schieringen. Een aantal kinderen heeft vervelende ervaringen in het Zamenhofpark. Oudere kinderen vallen de jongere kinderen lastig en bieden soms ook drankjes aan. Sommige kinderen mogen om die reden niet meer in de speeltuin komen. Dat vinden ze jammer, want het is wel een mooie speeltuin. Hetzelfde geldt voor het Bennerpark aan de Emmakade. Daar worden 's avonds ook dingen gesloopt.

In de Vijverpark zitten veel junkies en zwervers. Die zien de leerlingen ook op het Vliet en bij het Johan Cruijffcourt in Schieringen. De hangjongeren rond de voetbalkooi laten wel een (nep)pistolen zien. Dat vinden de leerlingen bedreigend. Ook wordt er veel geblowd. Een aantal meiden heeft er ook te maken gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook op andere plekken in de buurt, zoals de daklozenopvang aan de Zuidergrachtswal, zijn leerlingen getuige geweest van het bezit of zelfs het gebruik van wapens. Anderen hebben ervan gehoord, zoals van de steekpartij in het Vijverpark.

Als ze zonder beperkingen mogen dromen over wat ze voor hun omgeving willen, dan lopen de wensen uiteen. Een enorme dino of mega-rat als kunstwerk in de wijk. Een standbeeld waar je in kunt. Of een wolkenkrabberbioscoop. Eén leerling droomt van een kas waar mensen niet alleen samen plantjes kunnen kweken voor meer groen in de buurt, maar waar ze ook op een positieve manier met elkaar omgaan, naar muziek kunnen luisteren en elkaar helpen. Een andere leerling denkt aan weggeefkasten om de mensen in de wijk die weinig geld hebben te helpen. Een andere leerling denkt aan een muur met vakjes met de verhalen van de wijk. Zo'n muur zou er dan ook in de stad kunnen komen, zodat anderen de verhalen ook kunnen lezen.

Wat is belangrijk in Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek?

Tjerk Hiddes en Cambuursterhoek hebben beide nog een buurthuis. De besturen van de buurthuizen vormden het wijkpanel. Door gebrek aan vernieuwing van de besturen, onderneemt het wijkpanel (bijna) geen activiteiten meer. Bestuursleden zijn gestopt vanwege hun leeftijd en/of ziekte.

Op buurtniveau is er wel een aantal initiatieven die waardevol zijn voor de wijk. Zo is er onder meer een initiatief rond het Zamenhofpark. Met activiteiten als 'bakkie in de buurt' brengt het opbouwwerk grotere en kleinere initiatieven in beeld. Hiervan wordt een overzicht gemaakt. Ook brengt het wijkteam het professionele netwerk in kaart. Het idee is om beide netwerken meer samen te laten werken. Dat maakt het voor bewoners eenvoudiger om het aanbod, de activiteiten en de ondersteuning te vinden waaraan ze behoefte hebben.

Netwerkcentrum De Klomp biedt bewoners kansen om zich te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten. In De Klomp worden veel activiteiten en cursussen georganiseerd, waaronder taalcursussen en cursussen voor omgaan met computer, laptop en smartphone. Bewoners met weinig geld kunnen bij De Klomp terecht voor verschillende diensten. Er is een kledingweggeefwinkel, een kapsalon waar je gratis kunt worden geknipt er zijn cursussen kleding vermaken en bewoners kunnen gebruik maken van hulp bij financiële zaken en schulden. Er zijn energiecoaches die adviseren over energiebesparing en ze kunnen gebruik maken van gratis vervoer om hun grofvuil naar de milieustraat te brengen. Elke donderdag kunnen bewoners een warme maaltijd afhalen voor 2 euro.

Iedere ochtend van maandag tot en met donderdag houdt de Stichting Buurtservicepunt inloopspreekuur. Bewoners kunnen hier al hun vragen stellen over armoederegelingen en diensten van de gemeente. Denk aan een uitkering, bijzondere bijstand, kwijtschelding of vragen over de WMO of een verblijfsvergunning.

Wijkplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek

Wat moet blijven • Gezelligheid van een volksbuurt • veel winkels in de wijk • rustig, maar wel levendig • kindvriendelijke wijk • groen en vooral Zamenhofpark	Wat beter kan • Groen wordt beter onderhouden • Minder hard rijdend verkeer • Maatwerk in aanpak (energie)armoede • Speeltuinen beter onderhouden • hulp voor huiseigenaren bij woningverbetering	
Korte termijn <ul style="list-style-type: none"> • Aanpak speeltuintjes: heel en groen • Meer activiteiten in de buurthuizen • Meer aandacht voor de klussendienst 	Lange termijn <ul style="list-style-type: none"> • Aanpak energiearmoede op maat • Betere samenwerking vrijwilligers en professionals in de wijk • Zoeken naar nieuwe manieren om bewoners mee te laten praten over hun wijk 	Programma Leeuwarden Oost <ul style="list-style-type: none"> • Leren: <ul style="list-style-type: none"> - Rijke schooldag: meer uren, meer activiteiten - Soepele overgang basisschool – voortgezet onderwijs (o.m. met huiswerkbegeleiding) - Ouders kunnen rolmodel zijn • Werken: <ul style="list-style-type: none"> - Wijkbedrijf bieden meer mogelijkheden voor opstap naar werk - De buitendienst van de gemeente biedt meer mensen baangarantie - Opleidingstrajecten en stageplekken met baanmatching - Kansrijke beroepen zijn zichtbaar in de wijk • Wonen: <ul style="list-style-type: none"> - Verduurzamen particulieren woningen en vergroenen omgeving - Zwerfafval aanpakken met circulariteit - Een team van professionals die problemen in de wijk sneller kunnen aanpakken. - Werken aan sociale en fysieke samenhang tussen de wijken in Leeuwarden Oost. • Gezondheid: <ul style="list-style-type: none"> - Gezinnen die vastlopen beter helpen, samen met ervaringsdeskundigen - Kunst in je buurt (samen cultuur maken om welzijn te vergroten) - Schulden beperken en sneller aanpakken - Sport en bewegen mogelijk maken en stimuleren.

Hoe zijn de bewoners betrokken?

Na corona was duidelijk dat Tjerk Hiddes/Cambuursteroek een vast aanspreekpunt of aanspreekpunten mist. Dat maakt het ook moeilijk om mensen te vinden die willen meedenken over het wijkplan. Met een 'bakkie in de buurt' op het Cambuursteroekplein is bewoners gevraagd wat zij belangrijk vinden. Daarnaast konden bewoners via een online vragenlijst laten weten wat zij belangrijk vinden in Oud Oost. In totaal hebben zo'n 100 bewoners hun ideeën ingebracht. Deze zijn verwerkt in een concept wijkplan.

Over dit concept is een beperkt aantal bewoners tijdens een bewonersavond in het buurthuis Cambuursteroek in gesprek gegaan. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het wijkplan. Na de zomer volgde een eerste tussenstand die gedeeld is met de betrokkenen. Vervolgens is nog met groepen gesproken die eerder niet aan bod waren gekomen. Dit mondt uiteindelijk uit in wijkplannen die de focus hebben op de eerstkomende jaren. Wijkplannen zijn niet statisch en blijven altijd in ontwikkeling.

Leerlingen van vijf basisscholen hebben verder samen met de kinderburgemeester een droomtekening van hun wijk gemaakt. Die tekening heeft ook een plek gekregen in de wijkplannen. Met JINC werken we de ideeën op school verder uit.

We bekijken in de komende periode samen met bewoners hoe we verder gaan met de acties uit de wijkplannen.

Het wijkplan en het Programma Leeuwarden Oost

Meer dan vijftig organisaties werken samen in het Programma Leeuwarden Oost. Denk aan de woningcorporaties, Omrin, werkgevers, scholen, de gemeente en de politie. Zij hebben allemaal hun handtekening gezet onder de ambitie om de verschillen in opleiden, inkomen, werk, wonen en gezondheid tussen vijf wijken in Leeuwarden Oost en de rest van Leeuwarden te verkleinen. Oud-Oost is een van deze wijken, naast Heechterp-Schieringen, Bilgaard, de Vrijheidswijk en Camminghaburen.

Het Programma Leeuwarden Oost werkt aan grote veranderingen. Dit zijn veranderingen waarvoor veel partners moeten samenwerken en die een andere manier van werken vragen. Het zijn ook vaak veranderingen die vernieuwing vragen en die in heel Leeuwarden Oost worden uitgevoerd. In de wijkplannen wordt meer ingezoomd op de wijk zelf. Wat willen en kunnen wijkbewoners in Tjerk Hiddes/Cambuursteroek zelf aanpakken en oppakken om hun wijk te verbeteren, eventueel met wat ondersteuning? En wat zijn hun ideeën, wensen en behoeften? Sommige plannen van bewoners kunnen door ze op een andere manier uit te voeren ook een plek krijgen in het Programma Leeuwarden Oost.